

Ivócsarnokot Budapest-fürdővárosnak!

A minap előkelő-angol társaság, amelyet Budapest-fürdőváros szemet gyönyörködítő reklámképei vonzottak hozzánk, a város nevezetességeit nézegetve, élénken kereste a főváros gyógyforrásait. Az idegeneket kalauzoló ur szégyenkezve volt kénytelen bevallani, hogy forrászveink kultusza nálunk még igen kezdetleges állapotban van és olyan gyógyfürdőről, vagy ivócsarnokról, ahol összes forrászveink rendelkezésre állnának, rendszeres kurák céljaira, mindez ideig sem az állam, sem a főváros, sem a magánvállalkozás nem gondoskodott.

Egyik kiáltó hiányossága ez fürdőjellegre törekvő fővárosunknak, amely bővelkedik kitünő vizekben, gyógyító erejű forrásokban, de azok alig hozzáférhető helyen, elhanyagoltan és kihasználatlanul hevernek, majdnem ismeretlenül, még a hazai közönség előtt is, amely nem tudja, hogy amiért külföldre megy, azt itthon is megtalálhatja. E tekintetben valóban nagy mulasztásokat kell helyreállítani, ha azt akarjuk, hogy annak a propagandának, amely Budapestből fürdővárost kíván csinálni, a külföld előtt komoly sikere és hitele legyen. Mert egyik legelsőrangú szükséglete egy fürdővárosnak, hogy gyógyvizei foltárva és megfelelő gyógyintézményben rendelkezésre álljanak az üdülést, egészséget kereső közönségnek.

A főváros gyógyforrásai közül az Erzsébet-híd alján fakadó Hungária-forrás talán az egyetlen, amely valamilyen szegényes kis keretet kapott egy ivócsarnokban. Ez azonban szűk méreteivel, kezdetleges berendezésével nem alkalmas arra, hogy egy milliós város szükségletét és számottevő idegenforgalom igényeit kielégítse.

Ebben az ivócsarnokban még a forrásvíz vegyelemzése sincs kifüggesztve. Akik ide betévednek, jórészt kíváncsiságból, vagy egy ismerősüknek a tanácsára, azok azt sem tudják, hogy mit tartalmaz az a forrásvíz, amit isznak, és milyen betegségek ellen van gyógyhatása.

Még elhanyagoltabb állapotban van a városligeti artézi forrás. Ez a melegen fakadó gyógyvíz, amelynek összetételét a nagyközönség számára ép úgy sötét homály borítja, mint a Hungária-forrásét, eredetileg a Városliget szélén, szemben az Arénával, bugyogott elő a földből. Innen áthelyezték egy még kevésbé alkalmas helyre, az Andrássy-ut végére, a Millenniumi emlékmű hátamögé. A forrás három síremlékzerű kőoszlopa és padokból, szemétdőlákból álló tartozéka teljesen elcsufítja Budapestnek ezt a szép terét, amely a Hősök Emlékművének odahelyezése óta kegyeletes zarándokhelye lett a főváros közönségének.

A kut tetején elhelyezett tábla tájékoztatóul figyelmeztet, hogy a kut csak reggel hattól nyolcig, délben tizenkettőtől kettőig és este hattól nyolcig szolgáltat ki vizet, a nap többi részében le van zárva. A kut előtt egy faládán nyolc-tíz pohárban hűtik a vizet azok számára, akik inni akarnak belőle. Alig pár lépésnyire fölé már a kocsit húzódik, a forrást tehát valóságos odatették az utca porába. De nemcsak az utcai por fertőzi meg a forrásvizet, hanem az a két szemetesláda is, amelyet teljesen érthet-

lenül, hatósági rendeletre elhelyeztek a kutak közé.

Az idegen, aki a Szépművészeti Múzeumból kijövet, Pest egyik gyógyforrása mellett halad el, borzadva menekül a tisztátalanságnak és az antihiygénianak ettől a szögyenletes fészektől. Ilyen állapotban van a főváros egyik értékes gyógyforrása.

De hol vannak egyéb forrászveink! Csonka-Magyarország sok kitünő gyógyvize, amelyeknek leg-többjét csak azon a vidéken ismerik, ahol fakad.

Ha azt akarjuk, hogy Budapestnek mint fürdővárosnak vonzóereje legyen a külföld előtt, akkor fel kell fedeznünk gyógyvizeinket, önmagunk és a külföld számára. Meg kell építeni egy ivócsarnokot, ahol nemcsak a főváros, hanem Magyarország minden gyógyforrása megtalálható és Iható. Sőt, ki kellene egészíteni — a külföldi hasonló gyógyintézmények mintájára — a fontosabb külföldi gyógyvizekkel is, hogy minden beteg és minden betegség megtalálhassa a maga balneológiai orvosserét. Nagy idegenforgalmat lehetne elérni magából Magyarországból is, ha egy ilyen ivócsarnokban rendszeres karlsbadi kurát és más ivókurát tarthatnának gyomor- és egyéb betegeink. Nem mindenki engedheti meg magának a mai gazdasági viszonyok között azt, hogy Karlsbadba menjen. Budapestre ellenben szívesen feljönne az a beteg vidéki ember, ha itt rendszeres, az orvosi előírásnak megfelelő kurát tarthatna. Azok számára pedig, akik mégis kimennek külföldre, megfelelő elő- vagy utókurát nyújthatna ez az ivócsarnok.

Berlin, amely nem arrogálja magának a fürdőváros jellegét, meg tudta csinálni a maga Brunnenkur-ját, a híres Zoo-nak, az állatkertnek fenyvesekkel övezett gyönyörű parkjában. A Waldschankokat az év minden részében rengetegen keresik fel, s különösen tavasztól őszig látni a pompás kerti utakon ezrével a kurázókat, poharakkal a kezükben, vagy jóízűen fogyasztva el a kuraszzerű dietikus reggelit, a közeli Jausenstationokon. Berlinnek magának nincsenek gyógyforrásai, de talán kötelességének érezte saját lakosságával szemben, hogy erről a hézagpótló egészségügyi intézményről gondoskodjék. Természetesen szó sem lehet arról, mintha az ilyen ivócsarnokot pótolni akarnák a nagy fürdőhelyeket; hiszen ott más gyógytényezők is közrehatnak, az éghajlat, a kikapcsolódás a mindennapi környezetből, szabadulás a napi munka gondjaitól, szóval a testnek és léleknek teljes pihenése, amit egy nagyváros nem igen tud nyújtani. De egy kis hozzáértéssel ebből is lehet adni valamit. Az ivócsarnokot ki lehet helyezni jólevegőjű erdei parkokba, vagy magaslati helyekre. Nálunk kiválóan alkalmas volna erre a Margitsziget, a Zugliger, és a Svábhegy, a városi forgalom számára pedig az Erzsébet-híd alján, a Dunaparton lehetne ivócsarnokot építeni szép fedett sétánnyal.

Talán van is a fővárosnak egy terve erre nézve, csak az alkotni tudó akarát hiányzik, amely kiemelné a porlepte akták közül és valóra váltaná a szép elgondolást.

Kemény Ferenc.